

Bilag 3.2.1. Cover – Iværksætterindsats

Dagsordenspunkt 3.2	Cover – Iværksætterindsats	Bilag 3.2.1
Kort sagsfremstilling	<p>Formål Bestyrelsen skal drøfte centrale aspekter af den kommende udmøntning af 200 mio. kr. fra REACT-EU til iværksætteraktiviteter, herunder fokus i udmøntningen, forventede operatører samt fordeling af midlerne på indsatser.</p> <p>Baggrund Bestyrelsen blev på mødet i februar 2021 orienteret om udmøntning af REACT-EU-midler, der er ekstra midler fra EU's genopretningsplan til den nuværende struktur-fondsindsats. Regeringen har ønsket at øremærke 200 mio. kr. til en styrket indsats for iværksætteri på tværs af landet for at ansprede flere til at stifte ny forretning og gribe nye vækst- og eksportmuligheder, herunder til grønne iværksættere. Den konkrete udformning af iværksætterprogrammet skal fastlægges af bestyrelsen inden for rammerne givet af regeringen og REACT-EU-programmet, som skal godkendes af EU-Kommissionen, jf. orientering på bestyrelsesmødet den 3. februar 2021.</p> <p>Iværksættere er vigtige drivere i omstillingen til en mere grøn og digital økonomi med nye forretningsmodeller, produkter og services. Aktuelle tal tyder på, at antallet af nye virksomheder på trods af COVID-19 har været fornuftig i 2020. Konsekvenserne af COVID-19-krisens afledte effekter og restriktioner på samfundsøkonomiens udvikling er dog samtidig vanskelig at spå om, men erfaringer fra finanskrisen indikerer, at de nye virksomheders overlevelse og vækst vil påvirkes. Netop på grund af COVID-19-krisens evne til at disrupte forretningsmodeller, virksomheder og hele brancher vil det på vej ud af COVID-19 være ønskeligt med en særlig indsats, der styrker iværksætteriet, dynamikken, genopretningen og væksten i dansk erhvervsliv.</p> <p>Der registreres løbende nye virksomheder i CVR. I årene 2011-2015 blev der årligt registreres gennemsnitligt knap 40.000 virksomheder. Typisk udvikler i omegnen af 15.000 af nyregistreringerne sig til at blive reelt aktive virksomheder, mens de resterende lukker eller fungerer som hobbyvirksomheder med begrænset aktivitet. Det er kun en relativt lille del, der bliver egentlige vækstiværksættere. Antallet af vækstiværksættere var i gennemsnit 219 virksomheder pr. år i årene 2016-2019. I 2020 blev der samlet registreret godt 50.000 nye private virksomheder, hvilket er på niveau med de forudgående år.¹</p> <p>Nye danske iværksættervirksomheders overlevelsesrate ligger i det første leveår under gennemsnittet i OECD. Dette indikerer, at der er behov for vejledning til nystartede virksomheder for at understøtte, at deres forretning bliver bæredygtig. Selvom der i Danmark de seneste år har været en stigning i andelen af vækstiværksættere, ligger vi fortsat lavt sammenlignet med andre lande, hvorfor der er potentiale for at øge andelen.</p> <p>Iværksættere og vækstiværksættere vurderes at kunne spille en vigtig rolle i genstarten af dansk økonomi efter COVID-19. Det gælder ikke mindst inden for en hårdt</p>	

¹ Erhvervsstyrelsens egen opgørelse baseret på tal fra DST og CVR. Offentlige virksomheder, foreninger uden ansvar mv. er udeladt. En ny vækstvirksomhed er defineret som en nyetableret virksomhed, der opnår mindst 5 fuldtidsansatte i løbet af de første to leveår og i de efterfølgende tre år opnår en gennemsnitlig årlig vækst i antal fuldtidsansatte på mindst 20 pct.

Dagsordenspunkt 3.2	Cover – Iværksætterindsats	Bilag 3.2.1
	<p>ramt branche som turismen. Krisen har skabt mulighed for udvikling af nye produkter til turister, og der er et behov for omstilling af erhvervet.</p> <p>Der er en række eksisterende iværksætertilbud. Bestyrelsen gav i november 2019 tilsagn til det landsdækkende projekt IværksætterDanmark (bilag 4.5.1 fra 14. november 2019). Bag projektet står alle erhvervshusene, som er gået sammen om at skabe et sammenhængende tilbud på tværs af landet. Projektet har modtaget tilsagn på i alt lidt over 20 mio. kr., som anvendes til at understøtte et bredt kompetenceløft blandt iværksættere via fx målrettede workshopforløb, der øger deltagernes faglige kompetencer inden for generelle emner, der er relevante for opstart af egen virksomhed.</p> <p>Foruden 'IværksætterDanmark' har bestyrelsen støttet projektet "Beyond Beta", som udføres af erhvervshusene, Accelerace og Dansk Design Center. Målgruppen er iværksættere med et særligt vækstpotentiale. Derudover har bestyrelsen støttet en række mindre, lokale iværksætterprojekter, ligesom der stadig eksisterer en række iværksætterprojekter, som er overtaget fra regionerne. Midler til en specialiseret indsats passer også tidsmæssigt fint sammen med, at projektet 'Scale-Up Denmark', der gearede ambitiøse vækstvirksomheder til skalering ud fra et mål om at etablere en elite af vækstvirksomheder i Danmark, blev afsluttet ultimo 2020.</p> <p>Løsning</p> <p>Bestyrelsen skal tage en <u>første</u> drøftelse af udmøntningen af REACT-EU-midlerne til iværksætteri. På baggrund af drøftelsen udarbejdes et egentligt beslutningsoplæg, som forelægges bestyrelsen på mødet i april.</p> <p>Der lægges op til en iværksætterindsats, der består af to delinitiativer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. En bred iværksætterindsats, der skal øge iværksætteres overlevelsessevne og bygger oven på erhvervshusenes igangværende indsatser. Der afsættes op til 60 mio. kr. hertil, og indsatsen forankres i erhvervshusene. 2. En specialiseret iværksætterindsats, der adresserer mulighederne for at skabe flere <i>vækst</i>iværksættere inden for de danske styrkepositioner, herunder nye iværksættere inden for turismeerhvervet. Op til 120 mio. kr. afsættes hertil, og indsatsen forankres i klyngerne samt de offentlige turismefremmetører (der træder i stedet for en klyngeorganisation på turismeområdet). <p><i>Ad 1. En styrket bred iværksætterindsats</i></p> <p>Det foreslås, at op til 60 mio. kr. af REACT-EU-midlerne afsættes til at bygge oven på og supplere den eksisterende indsats i IværksætterDanmark. Det skal bidrage til at indsatsen kan nå ud til en endnu bredere gruppe af iværksættere i hele landet og inden for alle brancher. Med en ramme på 60 mio. kr. skønnes midlerne at kunne levere ca. 7.500 forløb over de godt 2 år, projektet kan køre (kvalificeres efter dialog med aktørerne og afhængig af valgt støtteprocent, jf. nedenfor).</p> <p>Det foreslås, at der som led i den styrkede indsats generelt er fokus på at fremme (grønt) iværksætteri inden for alle brancher og i hele landet, der understøtter den grønne omstilling og fremmer cirkulær økonomi. Ved grønt iværksætteri forstås virksomheder, der på forskellig vis udnytter de forretningsmuligheder, som den grønne omstilling og cirkulære økonomi rummer.</p>	

Dagsordenspunkt 3.2	Cover – Iværksætterindsats	Bilag 3.2.1
	<p>Herudover foreslås særligt at understøtte kvinder i iværksætteri og erhvervsfagligt uddannede iværksættere. Dette flugter med ønsket om at styrke iværksætteriet i hele landet. Kun omtrent hver fjerde nye virksomhed i Danmark stiftes af kvinder, selvom undersøgelser peger på, at der er betydelige økonomiske potentialer ved at få flere kvinder til at gå iværksættervejen. Samtidig har det danske iværksætterøkosystem kun i mindre grad fokus på produktion og fysiske produkter. Dette risikerer at være en hæmsko for nye og eksisterende iværksættere med en erhvervsfaglig baggrund, da de ikke i lige så høj grad har adgang til ressourcer, netværk, inspiration og viden.</p> <p>Det er afklaret med EU-Kommissionen, at det er muligt at tildele REACT-EU-midlerne direkte til erhvervshusene. Bestyrelsen kan derfor vælge at undlade at konkurrenceudsætte midlerne til den brede iværksætterindsats og tildele dem som en til-lægsbevilling direkte til det eksisterende projekt. Fordelen er, at midlerne relativt hurtigt kan komme iværksætterne til gavn, da der allerede er etableret et partnerskab og en leverancemodel med relevante og efterspurgte aktiviteter. Projektet er fortsat i sin opstartsfase, men det er vurderingen, at det er velfungerende, og at der er efterspørgsel efter projektets ydelser og derfor basis for at skalere projektet.</p> <p>Det foreslås på den baggrund, at der arbejdes videre med denne udmøntningsmodel frem mod bestyrelsens endelige stillingtagen på april-mødet.</p> <p><i>Ad 2. Specialiseret iværksætterindsats inden for de danske styrkepositioner</i></p> <p>Det foreslås at afsætte op til 120 mio. kr. til at fremme flere vækstiværksættere inden for de 14 erhvervs- og teknologiområder, hvor bestyrelsen finansierer klyngeindsatser, samt inden for turismeområdet, som også er udpeget som styrkeposition. På tværs af områderne kan indsatserne have fokus på iværksættere, der arbejder med digitalisering og/eller grøn omstilling samt internationalisering.</p> <p>Med en ramme på op til 120 mio. kr. skønnes midlerne at kunne levere knap 1.000 deltagere/forløb over de godt 2 år, projektet kan køre (kvalificeres efter dialog med aktørerne og afhængig af støtteprocent mv., jf. nedenfor).</p> <p>Det foreslås, at midlerne udmøntes i konkurrence mellem de udpegede klyngeorganisationer eller bredere konsortier bestående af flere klyngeaktører, der har oplagte erhvervsfaglige synergier, og evt. private organisationer og erhvervshuse. Der foreslås et mindre antal større konsortier for at tilbyde mere effektive og koordinerede tilbud til iværksætterne. Klyngernes primære rolle vil være dannelse og facilitering af sektorspecifikke partnerskaber.</p> <p>Klyngerne vurderes at være relevante operatører for en specialiseret iværksætterindsats, da indsatsen vil være decentralt tilgængelig for iværksættere inden for styrkepositionerne og de spirende områder i alle relevante dele af landet, og iværksætterne får via klyngerne adgang til og overblik over aktører, teknologier, videnmiljøer mv. på deres erhvervsområde. Iværksætterne vil ligeledes opleve en forenklet og sammenhængende specialiseret indsats, da den ligger i naturlig forlængelse af innovationskerneopgaven, som bestyrelsen har fastlagt for klyngerne. Det er ikke muligt at tildele midler direkte til klyngerne eller turismefremmeaktørerne, hvorfor midlerne skal konkurrenceudsættes gennem en ansøgningsrunde (call).</p> <p>På turismeområdet træder den offentlige turismeindsats i stedet for en klyngeindsats og er organiseret i destinationsselskaber og nationale turismeudviklingsselskaber,</p>	

Dagsordenspunkt 3.2	Cover – Iværksætterindsats	Bilag 3.2.1
	<p>der dækker alle turismens forretningsområder og geografier. Derfor foreslås det, at den specialiserede turisme-iværksætterindsats så vidt muligt løftes i regi af et konsortium på tværs af disse organisationer, evt. i samarbejde med erhvervshusene. Der kan drages en parallel til den landsdækkende indsats ”Kick-start Dansk Turisme”, som bestyrelsen bevilgede midler i starten af 2020.</p> <p><i>Støtteprocent</i> Med REACT-EU-midlerne kan der – modsat de ”almindelige” strukturfondsmidler – gives op til 100 pct. i tilskud. Støtteprocenten bør fastsættes under hensyntagen til behov for kort udmøntning, men også risikoen for at ’kannibalisere’ andre indsatser, herunder støttesatser i lignende projekter. På den baggrund foreslås det, at der arbejdes videre med en støtteprocent på 75 pct. i begge indsatser (IværksætterDanmark-projektet har allerede en støttesats på 75 pct.). Den resterende del af finansieringen skal tilvejebringes af aktørerne i konsortierne, herunder de deltagende virksomheder og iværksættere.</p> <p>Videre proces På baggrund af bestyrelsens drøftelser vil sekretariatet frem mod bestyrelsesmødet i april udarbejde egentlige beslutningsoplæg for udmøntningen af midlerne til iværksætter. Sekretariatet vil bl.a. gå i dialog med eksperter, erhvervshuse, klynger, aktører på turismeområdet m.fl. med henblik på at kvalificere målgrupper, behov, konkrete aktiviteter, sammenhæng med øvrige indsatser mv.</p>	
Indstilling	<p>Det <u>indstilles</u>, at bestyrelsen drøfter hovedlinjerne i den kommende udmøntning af 200 mio. kr. fra REACT-EU til iværksætteraktiviteter og giver sekretariatet mandat til, at der arbejdes videre med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • den foreslåede todelte indsats med dels en styrket bred iværksætterindsats, dels en specialiseret indsats inden for de danske styrkepositioner, herunder turismeområdet. • de nævnte primære aktører/operatorer under de to indsatser, herunder en direkte tildeling (tillægsbevilling) til projektet IværksætterDanmark • den skitserede fordeling af midler og en støtteprocent på 75 pct. 	